7/1746-1747

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.0.APK.0.23-300-1047
Konu : Yazılı Soru Önergesi

01713 30 OCAK 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 12.01.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-4124 sayılı yazısı

Manisa Milletvekili Sayın Nuri ÇİLİNGİR'in tarafıma tevcih ettiği, 7/1746-4149 ve 7/1747-4150 esas no.lu yazılı soru önergeleri T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99. Maddesi gereği, Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :
EK-1 Önerge Cevabı (7 Sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Bşk.
Bilgi : Başbakanlık

7/1746,1747

MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN NURİ ÇİLİNGİR'İN
YAZILI SORU ÖNERGELERİ VE CEVAPLARI
(7/1746-4149 ve 7/1747-4150)

7/1746-4149 Esas No.lu :

Soru 1 :

Prof. Dr. Selçuk Yahşi'nin sahibi olduğu bilinen ENVY ve temsilciliğini yaptığı TRACTEBEL şirketleri adına; BOTAŞ'ın yürüttüğü işlerden ihaleli ve ihalesiz iş aldığı doğru mudur? Eğer doğru ise toplam kaç ihale almış ve hangi projeler kapsamında ihalesiz iş verilmiştir?

Cevap 1 :

Adı geçen şahsın TRACTEBEL'in temsilcisi olduğuna dair BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nde bir bilgi bulunmamaktadır.

Ortağı olduğu bilinen ENVY firması ise yapılan ihale sonucunda Tuz Gölü Doğal Gaz Yeraltı Depolama Projesi'nde PLE liderliğindeki konsorsiyumun yerli ortağı olarak görev yapmıştır.

Aynı firma Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Ham Petrol Boru Hattı Projesi'nin Temel Mühendislik Safhası'nda Temel Mühendislik Hizmetlerini yürüten Alman PLE GmbH firmasının alt-müteahhiti olarak projeye ilişkin Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu hazırlanması çalışmalarına esas teşkil edecek çevre çalışmalarını yürütmüş, BTC Boru Hattının çevresel açıdan mevcut durumunu saptamış ve bu sebeple proje ve boru hattı güzergahı hakkında detaylı bilgi ve verilere sahip olmuştur.

Çevresel Etki Değerlendirme kaleminin BOTAŞ ile MEP Katılımcıları arasında imzalanmış olan Anahtar Teslimi Müteahhitlik Anlaşması gereği proje için bir dönüm noktası olması ve projede kritik aktivite oluşturması nedeniyle, Temel Mühendislik Safhasında bir firma tarafından elde edilen bilgilerin Detay Mühendislik Safhasında yine aynı firma tarafından kullanılmasının çalışmanın bütünlüğü ve uyumluluğu açısından getirebileceği faydaların yanısıra güzergahın bilinmesinin ve Temel Mühendislik Safhasında elde edilen bilgilere Detay Mühendislik Safhasında vakit kaybetmeden hazır

olarak sahip olunmasının getireceği diğer avantajlar gözönünde bulundurularak Temel Mühendislik Safhasında PLE firmasının alt-müteahhiti olarak çevre çalışmalarını yürütmüş olan ve ilgili ÇED karnesini haiz, Türk Çevre mevzuatına hakim ENVY firmasının Detay Mühendislik Safhası boyunca da çalışmalarına devam etmesi uygun görülmüştür.

Bununla beraber MEP Katılımcıları, Anahtar Teslim Müteahhitlik Anlaşması'nın Ek-A, 4.3.5 maddesinde belirtilen;

"Each of the scoping study, risk assessment, Baseline Study, EIA and Spill Response Plan (collectively, the "Environmental Strategy Product") shall be prepared by or in consultation with one or more recognised international environmental consulting firms approved by the MEP Participants"

"Kapsam çalışması, risk değerlendirme, ÇED ve Petrol Yayılmasına İlişkin Kurtarma Planı (topluca "Çevresel Strateji Çalışması") MEP Katılımcıları tarafından onaylanmış bir ya da daha fazla sayıda uluslararası kabul görmüş çevre firması tarafından ya da bu firmaların danışmanlığı altında hazırlanacaktır".

şartına bağlı olarak tercihen ENVY firmasının yabancı bir çevre danışmanının liderliği altında oluşturacakları bir organizasyon çerçevesinde bu çalışmaları yürütmesini tavsiye etmiştir. Bu nedenle, yabancı bir çevre danışmanlık firmasının seçilmesi için uluslararası ihaleye çıkılması ve ayrıca ENVY ile anlaşmanın müzakere edilmesi kararlaştırılmıştır.

Sonuç olarak, MEP Katılımcıları'nın da onayı alınmak suretiyle ihale sonucunda seçilen İngiliz ERM ve ENVY firmaları ile BTC Boru Hattının Türkiye güzergahında ÇED Raporu hazırlanması işi için birer sözleşme imzalanmıştır.

Soru 2 :

Tuz Gölü Yer Altı Gaz Depolama projesi için yapılan ihalede; ENVY şirketinin içinde bulunduğu konsorsiyum verdiği fiyat itibari ile 4. sırada iken, ihalenin mevzuata aykırı olarak bu konsorsiyuma verildiği doğru mudur? Konsorsiyum yapılan ihaleli işin gereği olarak, işle ilgili bilgileri içeren sonuç raporunu BOTAŞ'a vermiş midir?

Cevap 2 :

Söz konusu doğal gaz yeraltı depolama projesi; yeryüzünün yaklaşık 700 metre derinliğinde bulunan tuz yapılarının yüzeyden itibaren sondajla delinerek, tazyikli su vasıtasıyla eritilmesi ve hacmi 500.000 m³'e varan yapay boşluklar oluşturularak, daha sonra bu boşluklara basınçlı gaz ile doldurulması (depolanması) yöntemine dayanmaktadır.

Ülkemiz doğal gaz sistemi için büyük önem arz eden bu projenin, mühendislik çalışmasını gerçekleştirmek üzere, açılan Uluslararası Ön Yeterlilik ihalesi ile belirlenen 11 firmaya davet mektubu gönderilmiş olup, bu firmalardan yanlarına birer yerli ortak alarak Konsorsiyum oluşturmaları istenmiştir. Bu şekilde 6 adet Konsorsiyum oluşumu gerçekleşmiştir.

Söz konusu Konsorsiyumların içerisinde yer alan bahse konu PLE/PODZEMGAZPROM/ENVY Konsorsiyumunda, konsorsiyum lideri olan PLE Firması, yukarıda açıklandığı üzere öndeğerlendirmede yeterli bulunmuş ve Konsorsiyum kurarak teklif verme hakkını elde etmiştir. Rus firması Podzemgazprom; Konsorsiyumun yabancı ortağı, ENVY ise yerli ortağıdır.

Aşağıda detaylı olarak anlatıldığı üzere; İşin ihalesinin adı geçen Konsorsiyuma, mevzuata aykırı bir şekilde verildiği iddiası tamamen asılsızdır .

Ülkemizde ilk defa gerçekleştirilecek yeraltı depolama projesinde mühendislik çalışmasını yapan ve ihale evraklarını hazırlayan firmanın yapım esnasında da müşavirlik hizmetini vermesi planlanmış, böylelikle müteahhit firmadan gelecek olan ilave iş taleplerine karşılık mühendislik çalışmalarının sahibi olarak sorumluluk taşıması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak, söz konusu proje ile ilgili olarak, "Mühendislik İşleri" ve "Yapım Sırasında Alınacak Olan Müşavirlik Hizmetleri" olmak üzere iki ana iş kaleminden oluşan bir ihale dokümanı hazırlanmıştır. Yapılan İhale'de Konsorsiyumlar tarafından verilen tekliflerin incelenmesi neticesinde; işin mühendislik ve müşavirlik ayaklarının her ikisinde de en düşük fiyatın yakalanamadığı görülmüştür.

İhalenin toplam fiyat üzerinden değerlendirilmesi nedeniyle, ileride Müşavirlik Hizmetlerinin herhangi bir nedenle alınmaması durumunda, ilk aşamada yaptırılması kesin olan Mühendislik Hizmetlerinin daha pahalıya gerçekleştirilmesi ihtimalini ortadan kaldırmak için, ihalenin Mühendislik ve Müşavirlik bölümlerinin her ikisinde de en düşük fiyatın tek bir Konsorsiyumca yakalanması amacıyla ekteki tabloda görüleceği üzere, Konsorsiyumlardan 3 defa revize fiyat istenmiştir.

İhalenin en son aşamasında, Toplam Fiyat bakımından 1. sırayı alan PLE/PGP/ENVY Konsorsiyumundan görüşme esnasında, Mühendislik Kısmında 1. olan GEOSTOCK/TUGAL Konsorsiyumunun 4.471.000 ABD Doları olan fiyatının altına inmesi istenmiştir. Konsorsiyum bu indirimi yaparak, Mühendislik Kısmı fiyatını 4.400.000 ABD Doları'na çekmiştir. Daha sonra Tuz Gölü Doğalgaz Yeraltı Depolama Projesi Mühendislik ve Müşavirlik İhalesi için; Mühendislik Kısmı'nda 4.400.000 ABD Doları ve Müşavirlik Kısmı'nda 3.087.000 ABD Doları olmak üzere toplam 7.487.000 ABD Doları bedel üzerinden PLE/PODZEMGAZPROM/ENVY Konsorsiyumu ile 20 Temmuz 2000 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.

2000 yılı yaz aylarında işin saha çalışmaları sürerken, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu tarafından hazırlanan Rapor neticesinde, konu Bakanlığım Teftiş Kurulu'nca incelenmiş ve Teftiş Kurulu'nca düzenlenen Rapor'a istinaden; Konsorsiyum tarafından talep edilen bazı iş artışlarına ait hakedişlerin ödenmemesi kararlaştırılmıştır. Bu gelişme üzerine, Konsorsiyum alacaklı olduğunu iddia ettiği konularla ilgili olarak yargı yoluna başvurmuş olup, bu konuda hukuki süreç devam etmektedir.

Ancak, diğer taraftan proje çalışmaları çerçevesinde Konsorsiyumca;

- mevcut datalar gözden geçirilmiş,
- 3 boyutlu sismik etüd yapılmış,
- 2 adet sondaj tamamlanmış ve değerlendirme raporları sunulmuş,
- ÇED Raporu hazırlanmış ve ÇED Olumlu Belgesi alınmış,
- Temel Mühendislik ve ihale dokümanlarının hazırlık çalışmaları ile ilgili olarak da

Konsorsiyum ile görüşmeler yürütülmektedir.

TUZ GÖLÜ DOĞALGAZ YERALTI DEPOLAMA PROJESİ MÜHENDİSLİK VE MÜŞAVİRLİK İŞİ İHALESİ

3. REVİZE TEKLİF SONUÇLARINA GÖRE FİYATLARIN KARŞILAŞTIRMASI

	KONSORSİYUMLAR	MÜH FİYATI (USD) ORİJİNAL	MÜH FİYATI (USD) 1. REV.	MÜH FİYATI (USD) 2. REV.	MÜH FİYATI (USD) 3.REV.	MÜS FİYATI (USD) ORİJİNAL	MÜS FİYATI (USD) 1.REV.	MÜS FİYATI (USD) 2.REV.	TOPLAM FİYAT (USD) ORİJİNAL	TOPLAM FİYAT (USD) 1.REV.	TOPLAM FİYAT (USD) 2.REV.	TOPLAM FİYAT (USD) 3.REV.
1	PLE / PODZEM GAZPROM/ ENVY A.Ş.	7.270.000	5.213.000	5.413.000	4.470.000	6.677.000	3.087.000	3.087.000	13.947.000	11.890.000	8.500.000	7.557.000
2	SOFREGAZ/ MEG A.Ş	4.843.321	5.233.000	4.625.240	4.615.000	7.724.738	4.817.448	4.785.000	12.568.059	12.957.738	9.442.688	9.400.000
3	DBI GUT/ TROYA LTD. ŞTİ.	5.422.511	5.372.000	5.192.000	5.192.000	4.321.060	4.219.000	4.219.000	9.743.571	9.693.060	9.411.000	9.411.000
4	GEOSTOCK/ UGS/ TUGAL LTD. ŞTİ.	5.211.300	4.540.000	4.490.000	4.421.000	7.531.960	6.547.460	6.547.460	12.743.260	12.071.960	11.037.460	10.968.460

7/1746,1747

7/1747-4150 Esas No.lu :

Soru 1 :

Tuz Gölü Yer Altı Gaz Depolama Projesi ihalesinde yapılan iş; daha önce TPAO tarafından GEOSTOCK ve SOFREGAZ'a yaptırılarak 16.09.1989 tarihli bir rapora bağlanan işle aynı mıdır? Yanı sonuçları önceden bilinen bir iş için mükerrer bir çalışma yaptırılarak, mükerrer bir ödeme yapılmış mıdır?

Cevap 1 :

16.09.1989 tarihinde rapora bağlanan sözkonusu çalışma o dönemde BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nce anılan firmalara yaptırtılmıştır.

Bu çalışma, Tuz Gölü Bölgesinin ileride depolama amaçlı olarak kullanılıp, kullanılamayacağı yönündeki potansiyelini tespit amaçlı bir ön fizibilitedir. Nitekim bu çalışma sonuçları, bolgenin doğal gaz depolanabileceğine yönelik bir potansiyel olduğunu göstermesinden sonra, BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nün gündemine o bölgede tuz yataklarında gaz depolanması amaçlı bir mühendislik çalışması yaptırılması hususu girmiştir

Bu gün yurutülmekte olan çalışma sözkonusu mühendislik çalışması olup, soruda adı geçen çalışma ile bugünkü mühendislik çalışması mükerrer bir çalışma değil, tam tersine birbirini tamamlayan ve takip eden çalışmalardır.

Bu nedenle, projede mükerrer bir ödeme yapılması da zaten sözkonusu değildir.

Soru 2 :

Tuz Gölü Projesinde yükümlülüklerini yerine getirmeyen ENVY adlı şirketin Bakü-Ceyhan Projesinde görev aldığı doğru mudur?

Cevap 2 :

ENVY şirketi Bakü-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı Projesi'nin Detay Mühendislik Safhası'nda Çevre İşleri Sözleşmesi kapsamında Bakü-Tiflis-Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı Projesi'nin Türkiye Kesimine ilişkin ÇED Raporu'nun hazırlanması işini yürütmüştür.

Soru 3 :

Prof. Dr. Selçuk Yahşi ve sahibi olduğu ENVY isimli şirketin, Aliağa'da, yürürlükteki mevzuata aykırı olarak yapıldığı için işletmeye alınmayan LNG terminali ile bir ilişkisi bulunmakta mıdır?

Cevap 3 :

Sözkonusu LNG Terminalinin özel bir şirket tarafından yaptırtıldığı bilinmekte olup, ancak adı geçen şahsın anılan LNG Terminali ile ilgisi olup olmadığına dair BOTAŞ Genel Müdürlüğü'nde bir bilgi bulunmamaktadır.